

Krúdy, laptoppal, a kocsmában

Másfél éven át nem értettem, mi lehet az oka, hogy legolvasmányosabb kolégáim stílárius színei valahogy megfakultak. Igaz, csökkentek bennük az elválasztási meg az egyéb helyesírási hibák, viszont kezdett kiveszni sorakból, vagy még inkább azok közül annak a rivalizálások ellenére is meghitt légkörnek a melege, amit – visszatekintve már így látom – a közös kocsmái iszogatások meg szóbeli dohogádokkal elegyített füstölgések kölcsönöztek nekik.

Aztán elért engem is a végzet. Másfél évi dacoskodás után tudomásomra hozatott: tovább már nem tűrhető, hogy én lelki állapotom függvényében hol egy 1907-es Remingtonon, hol egy hetvenes évekből Optimán gépelve hozom be a szerkesztőségbe kézirataimat. Elváratik tőlem is – hangozzék a fölsőbb ukáz –, hogy a jövő héttől én is szerkesztésre kész lemezekre vigyem be a cikkeimet.

Gondoltam, ennél mi sem egyszerűbb. Igaz, harminc éve megfogadtam néhai Harza tanár úrnak, aki fizika-tanárom lévén kerek három éven át

hiába próbálta megértetni velem, mi a különbség a váltó- és az egyenáram között, hogy életemben többé fizikai tudományokkal nem foglalkozom, de ez mégis csak más. Meraszongya: könnyebbség. Nem kell püfölni a billentyűket. A memóriája megőrzi, amit én elfelejtenék. Halk működése miatt éjszaka se zavarja a szomszédokat. Nem szólva arról, hogy egy párhüvelyknyi lemezen tárolni képes akár az én többévi elmeszüleményeimet, akár Shakespeare vagy Cervantes összes műveit.

És mindezt potom 148 ezer forintért, ha nem számítom az olyan nélkülözhetetlen kellékeket, mint az „egér” (hatezer), vagy a printer (húszegyezer). És persze a segédkönyvek, együtt nagyjából húszezer.

Sebaj, fő, hogy lépést tartsak én is a korral. Igaz, az 1907-es Remingtonon meg a hetvenes években ötezerért vett

Optimán eddig megírtam és lefordítottam vagy negyvenhét kötetet – de micsoda távlatok várnak reám ezután!

Hát vártak. Először egy hétig tanulmányoztam (szigorúan a kézikönyv előírásai szerint), vajon megfelelően földelt-e a dugasz, amibe én a mitom-én micsodát bedugom, vagy sem. Merthogy – így az ukáz – nem megfelelő dugaszolás esetén a készülék javíthatatlan károkat szenvedhet. Egy hétbe telt, amíg rájöttem, ez a masina minden honi forgalomban lévő dugaszba alkalmazható.

További három hetembe telt, amíg rájöttem, a gépembe beletáplált munkahelyi (Népszabadság) programot nem nyomathatom ki semmilyen más, gépembe beletáplált programmal.

Ez utóbbiakon legföljebb szerelmes leveleket írhatnék, amennyiben újabb szerelmeim nem kívánnának tőlem rendre kézzel írott leveleket.

Aztán – négy hét után – gondoltam, komolyra fordítom a sort. Írok egy „igazi” cikket a munkaadóm részére. Egészen pofásra sikeredett. Igaz, erőződött benne és belőle, hogy szerzőjét jobban foglalkoztatja, helyén talál-e billentyűt vagy sem, de ezt csak a nagyon vájt fülűek vehették észre. Gondoltam én.

Nem úgy a rovatvezető. Szerinte az egész havi munkálkodásomnak se füle, se farka. „Próbálkozz esetleg természetleirő költeményekkel” – tanácsolta, miként a hajdanvolt Goethe a még hajdanvoltabb Hölderlinnek.

Hát nem. Ez betette a kaput. Olyannyira, hogy kaputt. Elegem van a modern elektronizáció írástechnikai újdonságaiból. A cakompakk száznolcvanezres hóbelebancot vagy szétverem vagy eladom az első ócskásnak, magam visszatérek megszokott régi Remingtonomhoz, esetleg

időnként méltatlanul elfelejtett kopogós Optimámhoz, vagy még jobb esetben lemegyek egy jegyzetömbbel a sarki kocsmába, és fél liter bor után elkezdem írni, ami éppen az eszembe jut.

Nekem.

Nem a gépnek.

Amelyiknek halvány fogalma sincs róla, miért úgy pödörintettem meg egy mondatot, ahogy.

És közben Krúdy jut eszembe, meg javítatlan gyöngyírásbetűi, amikkel Szindbád kalandjait rőtta irkafüzetekbe fáradhatatlanul, de korántsem mindig feddhetetlen körülmények között. Bordélyokban, kocsmákban, alkalmi panziókban, éjszakánként egy padon gubbasztva – szóval, ahol éppen volt.

Vajon eszébe juthatott volna-e valaha, hogyan fest a marhafartőből főzött húsleves színén a sárgarépat körülölelő zsirfolt rajzolata, ha ezt egy személyi számítógép rejtelmait silabizálva kellett volna papírra vetnie?

Könczöl Csaba